



## JAARVERSLAG 2015 EN BEGROTING 2016

STICHTING BIOWETENSCHAPPEN EN MAATSCHAPPIJ

Maart 2016

Laan van Nieuw Oost-Indië 300  
2593 CE Den Haag

**t** +31(0)70 344 0792  
**e** [info@biomaatschappij.nl](mailto:info@biomaatschappij.nl)  
**w** [www.biomaatschappij.nl](http://www.biomaatschappij.nl)

Stichting Biowetenschappen en Maatschappij  
is ondergebracht bij ZonMW

## INHOUD

- Inleiding
- Jaarverslag 2015
- Financiën 2015
- Begroting 2016 - 2017
- Tabellen:
  - Realisatie 2013–2015
  - Uitsplitsing begroting 2016 - 2017

## In het kort

In 2015 publiceerde BWM weer vier cahiers over actuele maatschappelijke thema's. Er werden twee mooie samenwerkingsverbanden vormgegeven, met Museum Boerhaave voor cahier Foodtopia, inclusief een onderwijsproject, en met het RIVM voor cahier Antibioticaresistentie. In 2015 is een begin gemaakt met het werven van donateurs voor BWM. Er werden drie nieuwe bestuursleden aangesteld. De samenwerking met Kennislink/NCWT werd voortgezet, en er werd een tweede cahier gedigitaliseerd. In dit jaarverslag worden de activiteiten beschreven die in 2015 zijn ontplooid. Ook bevat dit document de gerealiseerde cijfers van 2015 en de begroting voor 2016 en 2017.



## Jaarverslag 2015

### Bestuurssamenstelling

Het bestuur van de stichting Biowetenschappen en Maatschappij bestaat statutair uit maximaal 12 bestuursleden. De bestuursleden worden gekozen op basis van hun expertise, netwerk in de wetenschap en affiniteit met wetenschapscommunicatie. Voor een optimale dekking binnen de wetenschap door de expertises binnen het bestuur werden dit jaar drie nieuwe bestuursleden aangesteld. Eén bestuurslid heeft zijn werkzaamheden voor de stichting moeten beëindigen.

De nieuwe bestuursleden die in 2015 werden benoemd zijn Christine Mummery, Pim van Gool en Ellen van Donk. Nico van Straalen nam afscheid in 2015.

**Christine Mummery** is hoogleraar Ontwikkelingsbiologie en Hoofd van de afdeling Anatomie en Embryologie in het LUMC. Na haar studie natuurkunde aan de Universiteit van Nottingham voerde zij aan de Universiteit van Londen een promotieonderzoek uit op het terrein van de biofysica. Vanaf 1978 bezette zij een postdoc-plaats aan het Hubrecht Instituut in Utrecht, waar zij in 1985 groepsleider werd. Haar onderzoek richtte zich vooral op muizenembryonen en embryonale muizenstamcellen waarin zij groei en differentiatie in de vroege ontwikkeling bestudeerde. In 2000 introduceerde zij menselijke embryonale stamcellen in Nederland en ontving zij de eerste licentie om nieuwe cellijnen uit overtollige IVF embryonen te ontwikkelen. In 2002 werd zij door het Interuniversitair Cardiologisch Instituut Nederland tot hoogleraar Ontwikkelingsbiologie van het Hart benoemd aan het Utrechts Universitair Medisch Centrum. In 2007 ontving zij een Harvard Stem Cell Institute / Radcliffe Fellowship voor een sabbatical aan het MGH en het Department of Disease Biophysics in Harvard. In mei 2008 kwam zij met haar groep naar het LUMC waar het onderzoek aan menselijke embryonale stamcellen en cardiovasculaire cellijnen wordt voortgezet, nu met inbegrip van geïnduceerde pluripotente stamcellen. Christine Mummery is thans Deputy Editor in Chief van Stem Cell Research, en zij heeft zitting in de Editorial (Advisory) Boards van Cell Stem Cell, Stem Cells, the International Journal of Developmental Biology, en Differentiation. Zij heeft tevens bestuursfuncties in de Nederlandse Hartstichting, de Centrale Commissie voor Onderzoek met Mensen, de KNAW en ZonMw.

**Pim van Gool** is sinds 1 september 2012 voorzitter van de Gezondheidsraad. Hij studeerde geneeskunde aan de Universiteit van Amsterdam en promoveerde aldaar op dierexperimenteel onderzoek naar hersenveroudering, verricht bij het Nederlands Instituut voor Hersenonderzoek. Hij heeft ruim 25 jaar ervaring in de gezondheidszorg en wetenschap. In 2000 werd hij benoemd tot hoogleraar in de neurologie, in het bijzonder de dementieën. In dit verband deed hij onderzoek naar doelmatige diagnostiek, nieuwe geneesmiddelen, prionziekten en preventie van dementie. Daarnaast heeft hij zich beziggehouden met onderwerpen buiten de neurologie zoals onderzoek bij verstandelijk gehandicapten, primaire gezondheidspreventie, en forensische psychiatrische aandoeningen. Sinds 2005 is hij lid van de Gezondheidsraad. Hij was als lid en voorzitter actief in verschillende Gezondheidsraadcommissies, landelijke richtlijnenwerkgroepen en wetenschappelijke en maatschappelijke adviesraden. Internationaal is hij actief in het European Dementia Prevention Initiative en als lid van één van de permanente wetenschappelijke adviesgroepen van de European Medicines Agency (EMA).



**Ellen van Donk** is sinds 1997 Hoofd van de afdeling Aquatische Ecologie van het Nederlands instituut voor Ecologie in Wageningen (NIOO-KNAW) en sinds 2009 profileringshoogleraar Aquatische Ecologie aan de Universiteit van Utrecht. Daarnaast is zij gasthoogleraar aan de Universiteit van Lund (Zweden). Na haar studie Medicijnen (tot kandidaatsexamen) en Biologie aan de Universiteit van Amsterdam voerde zij aan de diezelfde universiteit en aan de Universiteit van Michigan (Ann Arbor, USA) een promotieonderzoek uit op het terrein van de Limnologie (PhD 1983). Vanaf 1983 tot 1989 werkte zij als Hoofd van de afdeling Wateronderzoek bij de Provincie Utrecht en daarna (1989 –1997) als Universitair Hoofddocent aan de Universiteit Wageningen bij de Vakgroep Waterkwaliteits Beheer en Aquatische Ecologie. Verder is zij gasthoogleraar geweest aan de Radboud Universiteit Nijmegen (1999-2009) en Universiteit van Oslo, Noorwegen (2001-2011). Haar onderzoeksgroep op het NIOO bestudeert de sturingsmechanismen van de dynamiek en structuur van voedselwebben in meren. Er wordt onderzoek gedaan aan bijvoorbeeld giftige blauwwieren, chemische communicatie tussen aquatische organismen en parasitaire schimmelinfecties. Ook wordt bestudeerd hoe milieuveranderingen, zoals klimaatverandering en overbemesting, voedselwebben in meren beïnvloeden. De verkregen kennis is onder meer van belang voor de restauratie van meren.

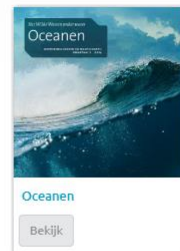
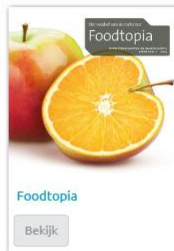
Bestuurslid **Nico van Straalen** nam begin 2015 afscheid. Nico was 7 jaar actief bij de stichting en heeft bijgedragen aan verschillende cahiers, waaronder in 2014 nog aan cahier Oceanen. Het bestuur dankt Nico hartelijk voor zijn bijdrage aan de activiteiten van de stichting.



## Activiteiten 2015

### 1. Versterken bereik website en sociale media

#### NIEUWSTE PUBLICATIES



[Bekijk alle cahiers](#)

#### LAATSTE NIEUWS



#### Speciaal voor abonnees: 15 gratis kaarten voor NNGC congres over veroudering

Geplaatst op 27 oktober 2015 door BWM

BWM stelt voor 15 abonnees gratis toegangskaarten beschikbaar voor het congres 'Van oude mensen, de dingen die niet voorbijgaan' op 14 november in Leiden.

[Lees meer >](#)

#### NIEUWSBRIEF

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief.  
E-mailadres:

[Inschrijven](#)

[Bekijk totale agenda](#)



#### Publicatie cahier 'Klimaatverandering: wat zijn de gevolgen?'

Geplaatst op 29 september 2015 door BWM

Vandaag publiceert BWM het cahier 'Klimaatverandering: wat zijn de gevolgen?', over de gevolgen van klimaatverandering voor mens, milieu en maatschappij.

[Lees meer >](#)

#### Wetenschapsagenda

##### Het kind van onze dromen

Lezing door Bruno Vanobbergen over beeldvorming over kinderen.

Overpelt · op 4 november · [Meer...](#)



- Het aantal bezoekers van de website steeg met 21% ten opzichte van vorig jaar.
- Het aantal bekeken websitepagina's steeg afgelopen jaar met 14% naar 43.636, ten opzichte van 38.217 in 2014.
- Het bouncepercentage, het aantal bekeken pagina's en de gemiddelde sessieduur waren in 2015 iets minder goed dan in 2014. Dit is een aandachtspunt voor 2016.
- In de maanden april tot en met oktober waren er technische problemen met de tool om het aantal downloads van de PDF's van de cahiers te meten. Daardoor zijn deze gegevens niet compleet voor het jaar. In totaal zijn er 2.882 cahier downloads en 1.722 lesmateriaal downloads gemeten. Vanaf 22 november was de tool weer betrouwbaar, en werden er vanaf eind november tot eind december meer dan 1.200 PDF downloads gemeten. In 2014 werden 5.058 cahier downloads gemeten en 1.326 lesmateriaal downloads.
- De meest populaire PDF's waren die van cahiers Antibioticaresistentie en Foodtopia.
- De likes op onze Facebook-pagina stegen minimaal: 456 (ten opzichte van 450 in 2014) en we hadden eind 2015 187 Twitter-volgers.
- De inschrijvingen voor de digitale nieuwsbrief stegen naar 814 (481 eind 2014 en 275 eind 2013).



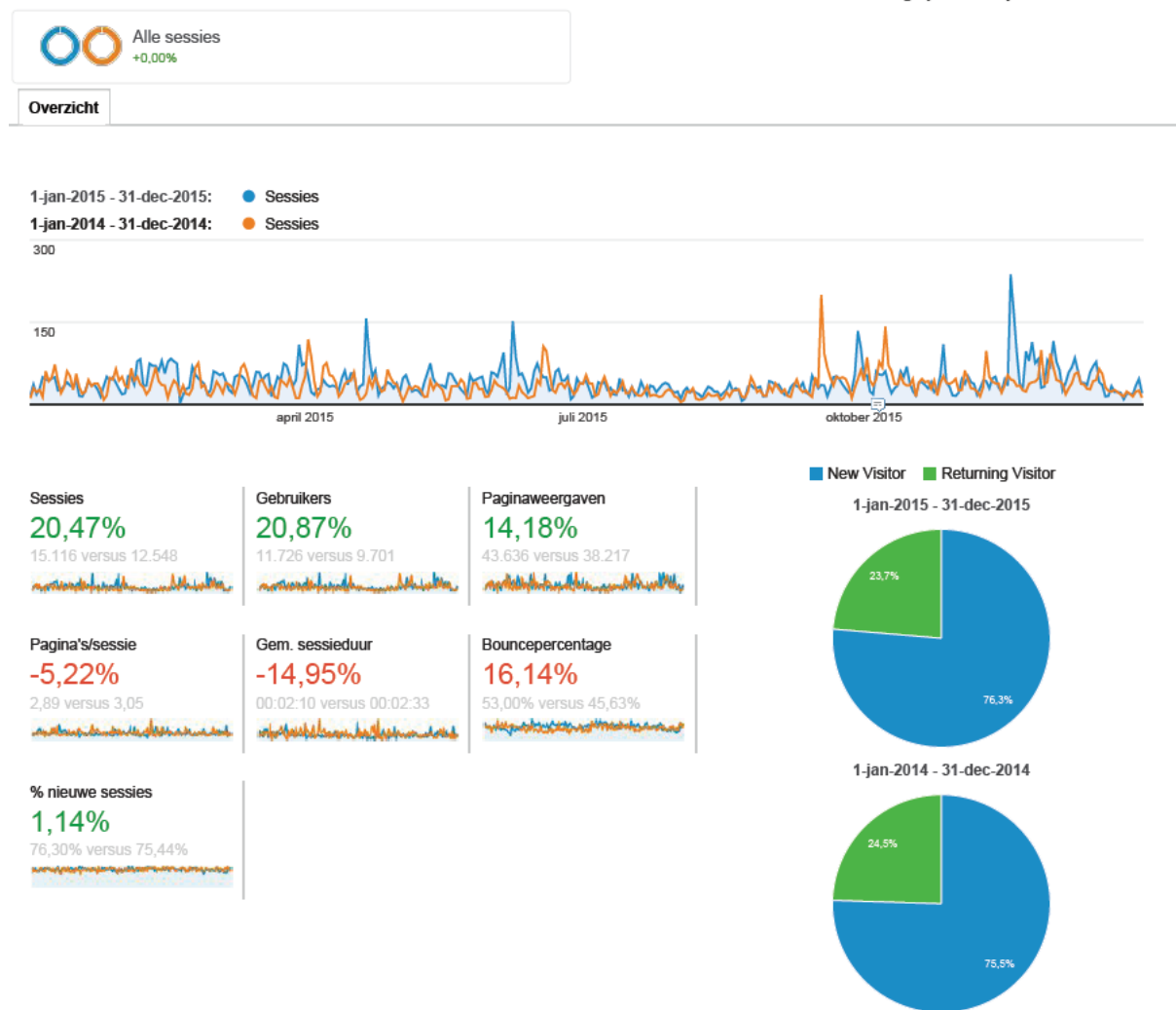
- De nieuwsbrieven werden door gemiddeld meer dan 50% van de geadresseerden geopend, en daarvan klikte gemiddeld 30 tot 40% door naar de website.

De meeste bezoekers van de website zijn nieuwe bezoekers: 24% van de bezoekers was al eerder op onze website geweest. Bezoekers kwamen ofwel rechtstreeks op de site, of via zoekmachines, of via doorverwijzingen op Praktijk.nu, [www.kennislink.nl](http://www.kennislink.nl), en de website van het NVON en van Museum Boerhaave, social media (Facebook, Twitter en LinkedIn), en via andere websites waar werd verwezen naar de cahiers.

Populaire pagina's op de website waren de homepage, het overzicht van alle cahiers, het nieuws en de meest recente cahiers.

## Doelgroepoverzicht

1 jan. 2015 - 31 dec. 2015  
Vergelijken met: 1 jan. 2014 - 31 dec. 2014



**Resultaten Kennislink:** in 2015 werden weer alle vier de cahiers online gezet door middel van themapagina's op [www.kennislink.nl](http://www.kennislink.nl). Ook werden de cahiers genoemd in de nieuwsbrieven en social media uitingen van Kennislink. Rapportages van Kennislink tonen aan dat de pagina's goed bekeken worden.



- De themapagina's (inmiddels 16 themapagina's) op Kennislink kregen gemiddeld meer dan 9.906 bezoekers per maand (ten opzichte van 4.349 in 2014).

Het bereik van de themapagina's stijgt als ze langer online staan, en alle thema's behalve biodiversiteit hadden flink meer bezoekers dan in 2014. Ook oudere thema's zoals Bewegen doet Leven en de Ziekte van Lyme werden in 2015 weer beter bezocht dan in 2014.

Via Kennislink bereiken wij een specifieke doelgroep: Kennislink heeft een zeer groot lezerspubliek onder scholieren en docenten. Onze themapagina's bij Kennislink zorgen ook voor regelmatig verkeer naar de website van BWM.

> Welke technologische vooruitgang heeft jouw leven verbeterd? Over Kennislink

**kennislink.nl**    Onderwerpen    Thema's    Publicaties    Agenda    Partners    Nieuwsbrief   

Alle thema's

## Thema: Geldzorgen in de zorg



### Geldzorgen in de zorg

De gezondheidszorg verbruikt een groot gedeelte van het budget van onze overheid. Je kunt dat zien als een probleem, maar ook als een grote verworvenheid. We zijn gezegend met zorg van een hoge kwaliteit en daar hebben we veel geld voor over. Maar er zit per definitie een grens aan onze financiële middelen. En wat doe je als die grens wordt bereikt? Artsen, patiënten, beleidsmakers, ethici en allen die zich daartoe geroepen voelen, moeten met elkaar in debat gaan om de gezondheidszorg zo in te richten dat mensen die zorg nodig hebben, die ook zo goed mogelijk krijgen.

Afbeelding: © Biowetenschappen en maatschappij

### Inhoud



Column 10 juli 2015 Pauline Meurs

#### Geen maat voor de waarde van een mensenleven

Recent vertelde een bestuurder van een groot ziekenhuis mij over een concreet dilemma dat zij in haar werk kreeg voorgeschoteld. Een oncoloog kwam bij haar aan het bureau omdat hij een ernstig zieke patiënt wilde behandelen. Eén probleem: het benodigde medicijn was enorm duur, en de kas van het ziekenhuis was nagenoeg leeg. Wat doe je dan?

### Specials



Dit thema is gebaseerd op het gelijknamige cahier van de **stichting Biowetenschappen en Maatschappij**. Deze stichting brengt jaarlijks vier cahiers uit voor het brede publiek over actuele en toekomstige ontwikkeling en toepassing van

## 2. Ontwikkeling van moderne communicatiemiddelen

In 2014 startte BWM met een proef om de cahiers ook digitaal aan te kunnen bieden. Online media worden gezien als de informatiedragers van de toekomst, maar mensen willen ook van papier blijven lezen. Om de mogelijkheden van digitale media te onderzoeken werd naast het vierde cahier van 2014 ook het tweede cahier van 2015 in een digitale interactieve webomgeving uitgebracht, waarin de lezer filmpjes kan bekijken,





naar achtergrondinformatie kan klikken, en snel door de informatie van het cahier kan navigeren naar de artikelen van zijn keuze.

De link naar de digitale uitgave van cahier 'Synthetische biologie' luidt:

<http://tijdschrift.biomaatschappij.nl/>. Sinds de publicatie op 29 november heeft het digitale tijdschrift 3.186 pageviews gehad. Meerdere pagina's worden bezocht (gemiddeld 3 per bezoek) en bezoekers verblijven gemiddeld 3 minuten op de site.

De link naar de digitale uitgave van cahier 'Geldzorgen in de zorg' luidt:

<http://cahier.biomaatschappij.nl/geldzorgenindezorg/>. Sinds de publicatie op 4 juni 2015 heeft het digitale tijdschrift 4.361 pageviews gehad. Meerdere pagina's worden bezocht (gemiddeld 4,5 pagina per bezoek) en bezoekers verblijven gemiddeld 5 minuten op de site.

Het bereik van de digitale edities is nog vrij beperkt. Rond de publicatie van het cahier komen verreweg de meeste bezoekers, in de periode daarna neemt het aantal bezoekers ondanks diverse promotie-activiteiten op social media flink af. Ter vergelijking: het bezoek van de digitale publicaties van ZonMw laat eenzelfde beweging zien. Om een stijgend bezoekersaantal te realiseren kan een gerichte social media campagne worden overwogen.

### **3. Abonnementen en losse verkoop cahiers**

De stichting streeft naar een jaarlijkse stijging in het bereik van de cahiers, in gedrukte vorm en digitaal. Ook streven we naar een stijgend aantal abonnementen.

Eind 2015 waren er 688 betalende abonnees: in 2015 waren er 32 afzeggingen en kwamen er 37 abonnees bij. In 2014 kwamen er iets minder abonnees bij en waren er veel meer afzeggingen. Per 1 januari 2016 worden 7 abonnementen gestopt vanwege het uitblijven van betaling. Hierdoor loopt het abonnee-aantal toch iets terug ten opzichte van 2014.

De cahierinkomsten zijn ten opzichte van 2014 met 48% gestegen naar € 48.000. Deze groei komt vooral doordat de externe financiering in de vorm van bestellingen uit samenwerkingsverbanden dit jaar extra groot was, met een bestelling van 1.500 cahiers door Museum Boerhaave en een bestelling van 7.000 cahiers door het RIVM.

In 2015 werden ongeveer 10.477 cahiers verspreid buiten de abonnementen (ten opzichte van 4.826 in 2014). Dit kwam vooral door de grote bestellingen van Museum Boerhaave en het RIVM.

Hoewel het bereik van de cahiers dit jaar vele malen groter is dan vorig jaar, werd er niet veel op de cahiers verdiend, omdat binnen de samenwerking met Museum Boerhaave en RIVM de cahiers tegen kostprijs of slechts iets hoger werden verkocht.

### **4. Publicatie cahiers**

De thema's van 2015 zijn gepubliceerd in februari, juni, september en november.

- De redactie van cahier 'Foodtopia' bestond uit Francine Govers (hoogleraar moleculaire fytopathologie aan Wageningen UR en bestuurslid stichting Biowetenschappen en Maatschappij), Tiny van Boekel (hoogleraar levensmiddelentechnologie aan de Wageningen UR) en eindredacteur Rob Buiten (freelance wetenschapsjournalist). Met een voorwoord van professor Louise Fresco, voorzitter van de Raadvan Bestuur van Wageningen UR.



- De redactie van cahier 'Geldzorgen in de zorg' bestond uit Ben Hamel (hoogleraar klinische genetica en bestuurslid stichting Biowetenschappen en Maatschappij), Mariëtte van den Hoven (ethicus bij het Ethiek Instituut Universiteit Utrecht en bestuurslid stichting Biowetenschappen en Maatschappij) en Jannes van Everdingen (adviseur Zorginstituut Nederland en voorzitter bestuur stichting Biowetenschappen en Maatschappij). Met een voorwoord van Pauline Meurs, voorzitter van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving.
- De redactie van cahier 'Klimaatverandering' bestond uit Frank Berendse (hoogleraar Natuurbeheer en plantenecologie aan Wageningen UR), Ellen van Donk (hoofd Aquatische Ecologie bij het NIOO-KNAW, hoogleraar aan de Universiteit Utrecht en bestuurslid van de stichting Biowetenschappen en Maatschappij), Jannes van Everdingen (voorzitter bestuur van de Stichting Biowetenschappen en Maatschappij) en eindredacteur Rob Bouter, wetenschapsjournalist. Met een voorwoord van Pier Vellinga, directeur van het programma Kennis voor Klimaat.
- De redactie van cahier 'Antibioticaresistentie' bestond uit Jaap van Dissel (directeur Centrum Infectieziektebestrijding van het RIVM, hoogleraar Interne Geneeskunde aan het LUMC en bestuurslid van de stichting Biowetenschappen en Maatschappij), Wiel Hoekstra (emeritus hoogleraar Algemene Microbiologie en bestuurslid van de stichting Biowetenschappen en Maatschappij), Dunja Dreesens (senior adviseur bij het Kennisinstituut van de Federatie Medisch Specialisten in Utrecht, en onderzoeker huisartsgeneeskunde aan de CAPHRI School for Public Health and Primary Care van de Universiteit Maastricht), en Mariken van der Lubben (coördinator Antimicrobiële resistentie bij het Centrum Infectieziektebestrijding van het RIVM). Met eindredactie door Astrid van de Graaf (freelance wetenschapsjournalist) en met een voorwoord van Edith Schippers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Op alle cahiers hebben wij veel positieve reacties gekregen. Er waren geen negatieve reacties. Vanuit het bureau diverse acties ondernomen om publiciteit voor de cahiers te verkrijgen, wat vaak resulteert in bestellingen, online links, recensies of vermeldingen.

## 5. Network building

BWM vindt het belangrijk om midden in de maatschappij te staan en publicaties te maken waar behoefte aan is. Daarom zijn in 2015 weer diverse organisaties bezocht om kennis te maken en mogelijkheden voor samenwerking en input te onderzoeken. Naast de samenwerkingen met Museum Boerhaave en het RIVM zijn de volgende organisaties (opnieuw) bezocht of benaderd: ministeries van OC&W en VWS, het NIBI, Naturalis, CORPUS, patiëntenfederatie NPCF, Naturalis, de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving, patiëntenfederatie VSOP, de Hersenstichting, de Nierstichting, de Gezondheidsraad, het NIOO en het Rathenau Instituut.

## 6. Onderwijs

Als onderdeel van de samenwerking met Museum Boerhaave werd bij cahier Foodtopia een lespakket ontwikkeld, dat zowel in de klas als bij een bezoek aan de tentoonstelling in het museum kon worden gebruikt. Het pakket is bij De Praktijk (die het pakket ontwikkelde en op hun portal heeft geplaatst) bijna 400 keer gedownload en in het museum bezochten ongeveer 100 klassen de tentoonstelling. Door de kruisbestuiving



qua publiciteit en de meetbare resultaten rondom het lespakket is dit zeker het soort samenwerking dat we vaker zouden kunnen opzoeken.

## Financiën 2015

Hieronder worden de cijfers over 2015 toegelicht.

### BATEN

#### *Subsidie-inkomsten*

De bijdrage van OC&W bestaat uit een jaarlijkse subsidie van bijna € 235.000,-.

#### *Cahierinkomsten*

De cahierinkomsten bestaan uit het totaal aantal verkochte cahiers uit abonnementen en losse bestellingen. De cahierinkomsten over 2015 bedragen € 48.000 (€ 32.516,- in 2014) op basis van ongeveer 10.000 los verkochte cahiers en 700 jaarabonnementen in Nederland en Europa.

### LASTEN

#### *Bureaunkosten binnen budget in 2015*

De personeelskosten van het bureau waren in 2015 ongeveer gelijk aan vorige jaren, met een lichte stijging vanwege indexering. Het bureau van de stichting is sinds 1 januari 2014 gehuisvest bij ZonMw. De financiën van de stichting worden gecontroleerd door ZonMw en er zijn afspraken gemaakt over het doorbelasten van de personeels- en huisvestingskosten.

De bestuursleden van de stichting ontvangen geen salaris, alleen een vergoeding van gemaakte reiskosten.

De bureaunkosten zijn in 2015 binnen budget gebleven.

#### *Cahierkosten niet binnen budget in 2015*

De cahierkosten voor de reguliere cahiers in juni en september zijn iets gedaald. Dit komt vooral doordat voor cahier 2 weinig kosten zijn gemaakt voor eindredactie. Voor cahiers 1 en 4 zijn de kosten hoger dan begroot, omdat de oplage hoger dan gebruikelijk was ten gevolge van de bestellingen van Museum Boerhaave en het RIVM. De gemaakte extra kosten en de verkregen extra cahierinkomsten zijn ongeveer in lijn met elkaar, er is geen verlies geleden door de extra gemaakte kosten. De kostenplaats Cahiers is door deze extra kosten niet binnen budget gebleven. De distributie werd sinds mei dit jaar uitbesteed bij een andere partij (Hexspoor) en dit heeft flinke besparingen met zich meegebracht, die in de komende jaren blijvend zullen zijn.

#### *Kennisoverdrachtskosten niet binnen budget in 2015*

In 2015 werd de samenwerking met NCWT door middel van themapagina's op Kennislink.nl voortgezet, onder dezelfde kosten.

Het totaal aan uitgaven voor de kostenplaats Kennisoverdracht is niet binnen budget gebleven, omdat voor enkele onderdelen werd besloten om het budget op te hogen gedurende het jaar: er zijn onvoorziene kosten gemaakt voor technisch onderhoud van



de website, en de tweede digitale cahierpublicatie kostte meer dan was begroot. Ook werd een factuur van de samenwerking met Kennislink in 2014, pas in 2015 geregistreerd en betaald.



## **RESULTAAT 2015**

Het bereik van de publicaties van de stichting is enorm gegroeid in 2015. Dit is vooral een resultaat van de vruchtbare samenwerkingen met Museum Boerhaave en met het RIVM, die flink hebben bijgedragen aan de verspreiding van de cahiers. Door de wijziging in distributieorganisatie is er nu veel beter zicht op de inkomsten uit bestellingen, en de kosten van de distributie van de cahiers. Ook zijn hierop flinke besparingen gerealiseerd.

De inkomsten over 2015 bedragen € 282.912. De totale lasten bedroegen € 289.074. Hiermee wordt voor een bedrag van € 6.162 ingeteerd op de reserves. Per 1 januari 2016 zullen de reserves nog € 90.550 bedragen.



## Begroting 2016

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de aanpassingen voor de begroting voor 2016 en verder.

- Met ZonMw is afgesproken dat de doorbelaste kosten voor huisvesting en salarissen van het BWM personeel in 2016 € 116.000,- plus 2% indexering zullen bedragen, dus € 118.320,-.
- Reiskosten van bureau en bestuur bedragen ieder jaar niet meer dan € 500,-, dus dit bedrag blijft gehandhaafd.
- Het budget voor vergaderkosten moet iets worden verhoogd, omdat het bestuur groeit en sinds dit jaar ook de Raad van Advies wordt uitgenodigd voor de eindejaarsvergadering.
- Het budget voor kado's wordt iets verlaagd omdat we meestal geen € 500 hieraan uitgeven.
- Door zelf de abonnementenadministratie te doen en door de besparingen gemaakt met de nieuwe distributiepartij, kan het budget voor de distributie van de cahiers voorzichtig worden verlaagd.
- De website (die in 2013 is gebouwd) begint meer onderhoud te vragen, daarom wordt het budget voor 2016 verhoogd naar € 1000,-.

### **BATEN**

Het subsidiebedrag van OC&W blijft naar verwachting in 2016 gelijk aan 2015.

Om het verlies te beperken zal er blijvend worden gestuurd op het stimuleren van de cahierverkoop en het vinden van externe financiering voor cahiers. Toch moet een realistische groei worden gebudgetteerd, omdat blijkt dat met de huidige bezetting jaarlijks slechts een bescheiden groei kan worden gerealiseerd. Grote afnames zoals dit jaar van het RIVM (7.000 extra cahiers) zijn moeilijk te voorspellen voor de toekomst.

Zowel qua inhoud (aandragen onderwerpen en experts), publiciteit (verspreiding) als financiering van de boekjes (afname van een partij, bijdrage aan de drukkosten) wordt getracht aan te sluiten bij vooraanstaande organisaties in het veld. Het verkrijgen van externe financiering is ook een blijk van vertrouwen in en vraag naar de publicaties van BWM.

### **LASTEN**

#### *Cahiers*

Gedurende 2016 zullen weer 4 cahiers gemaakt worden. Besparingen op de cahierkosten zijn niet makkelijk verder te maken, maar de kosten zullen ook niet significant stijgen. De kosten zijn afgelopen jaren altijd voorspelbaar gebleven. Door de nieuwe



distributiepartij wordt ten opzichte van eerdere jaren een besparing op de jaarlijkse distributiekosten verwacht.

#### *Kennisoverdracht*

Er wordt opnieuw geïnvesteerd in online middelen, om de cahiers ook steeds beter digitaal te kunnen aanbieden. Wel moet goed worden onderzocht of de huidige digitale uitvoering optimaal is. De samenwerking met Kennislink is nog steeds succesvol en zorgt voor veel bezoekers van de themapagina's en de website van BWM. We willen daarom de themapagina's op Kennislink in 2016 voortzetten. Het onderwijsproject in samenwerking met Museum Boerhaave was succesvol, maar is erg afhankelijk van de hulp van een dergelijke organisatie bij de promotie en uitvoering van het lespakket. Indien er opnieuw een duidelijke afzetpartner voor zo'n project wordt gevonden, is het zeker interessant om zoiets weer te doen.

#### *Bureau*

De personeelskosten van het bureau zullen in 2016 niet stijgen, afgezien van inflatiecorrectie. Andere bureau-uitgaven worden zo sober mogelijk gehouden.

### **TOTAAL EN FINANCIERING LANGE TERMIJN**

De uitgaven van de stichting zijn volgens de begroting voor 2016 € 5.758 meer dan de inkomsten en daardoor zal ook in 2016 worden ingeteerd op de reserves. Een beperkt gebruik van de reserves is acceptabel, indien dit ervoor zorgt dat de stichting toekomstgerichte projecten kan ondernemen op het gebied van onderwijs of digitale media. Indien in de toekomst de reserves terugvallen tot minder dan € 50.000,-, zal wellicht het aantal activiteiten moeten worden teruggebracht, of moeten kosten op een andere manier worden bespaard, maar naar verwachting is dit in de komende vijf tot tien jaar nog niet aan de orde.



## Realisatie 2013-2015 en begroting 2016 en 2017

<b>BATEN</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>Budget 2015</b>	<b>FY 2015</b>	<b>Budget 2016</b>	<b>Budget 2017</b>
Bijdrage OC&W	221.562	221.562	221.562	221.562	221.562	221.562
Indexering bijdrage OC&W	13.350	13.350	13.350	13.350	13.350	13.350
Verkoop cahiers	24.581	22.516	28.000	26.000	26.500	29.000
Extern verkregen financiering cahiers	0	10.000	7.500	22.000	7.500	7.500
Rente donatiefonds	210	0				
Afschrijving ivm faillissement TMS	-16.349	-5.281				
<b>Totaal baten</b>	<b>243.354</b>	<b>262.147</b>	<b>270.412</b>	<b>282.912</b>	<b>268.912</b>	<b>271.412</b>
<b>LASTEN</b>						
Bureaunkosten	116.615	118.462	120.000	118.481	122.670	125.036
Cahierkosten	143.086	134.454	136.000	140.662	135.000	135.000
Kennisoverdracht	36.703	22.040	26.500	29.931	17.000	17.000
<b>Totaal lasten</b>	<b>296.405</b>	<b>274.956</b>	<b>282.500</b>	<b>289.074</b>	<b>274.670</b>	<b>277.036</b>
Bestemd fonds saldo 01-01		137.109	96.712	96.712	90.550	84.792
<i>Betaling factuur NCWT uit 2013 in 2014</i>		-27.588				
Baten -/- lasten	-53.051	-12.809	-12.088	-6.162	-5.758	-5.624
<b>Bestemd fonds saldo 31-12</b>	<b>137.109</b>	<b>96.712</b>	<b>84.624</b>	<b>90.550</b>	<b>84.792</b>	<b>79.168</b>





## Uitsplitsing begroting 2016 - 2017

<b>BUREAU</b>	<b>Budget 2015</b>	<b>FY 2015</b>	<b>Begroting 2016</b>	<b>Begroting 2017</b>
Bureaunkosten (personeel en huisvesting)	116.000	116.000	118.320	120.686
Reis- en verblijfkosten binnenland	500	762	500	500
Vergaderingen (vergaderkosten, incl. eindejaarsvergadering)	2.500	979	3.000	3.000
Kantoorartikelen (briefpapier, enveloppen)	500	573	500	500
Cadeautjes (representatie)	500	167	350	350
<b>Totaal bureaunkosten</b>	<b>120.000</b>	<b>118.481</b>	<b>122.670</b>	<b>125.036</b>

<b>CAHIERS</b>	<b>Budget 2015</b>	<b>FY 2015</b>	<b>Begroting 2016</b>	<b>Begroting 2016</b>
Cahier 1	29.000	29.900	29.000	29.000
Cahier 2	29.000	23.691	29.000	29.000
Cahier 3	29.000	27.835	29.000	29.000
Cahier 4	29.000	49.286	29.000	29.000
Distributie	20.000	9.950	19.000	19.000
<b>Totaal cahiers</b>	<b>136.000</b>	<b>140.662</b>	<b>135.000</b>	<b>135.000</b>

<b>KENNISOVERDRACHT</b>	<b>Budget 2015</b>	<b>FY 2015</b>	<b>Begroting 2016</b>	<b>Begroting 2016</b>
Congressen en evenementen	1.500	1.151	1.500	1.500
Website vaste lasten	500	1.192	1.000	1.000
Samenwerking NCWT/Kennislink	10.000	16.028	10.000	10.000
Onderwijs	10.000	7.720	0	0
Digitale media	2.500	3.766	3.500	3.500
Onvoorzien	2.000	76	1.000	1.000
<b>Totaal kennisoverdracht</b>	<b>26.500</b>	<b>29.931</b>	<b>17.000</b>	<b>17.000</b>

